

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 152/2011-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť T. S., Č., JUDr. Ľ. S., B., Ing. M. S., B., a Mgr. D. E., S., zastúpených Advokátskou kanceláriou B. a spol., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. M. B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Levice v konaní o námietkach v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Er 527/1997 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo T. S., JUDr. Ľ. S., Ing. M. S. a Mgr. D. E. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Levice v konaní o námietkach v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Er 527/1997 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Levice prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. Er 527/1997 konať bez zbytočných priet'ahov.

3. T. S. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Levice povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. JUDr. Ľ. S., Ing. M. S. a Mgr. D. E. finančné zadost'učinenie nepriznáva.

5. Okresný súd Levice je povinný uhradiť spoločne a nerozdielne T. S., JUDr. Ľ. S., Ing. M. S. a Mgr. D. E. trovy konania v sume 682,60 € (slovom šesťstoosemdesiatdva eur a šesťdesiat centov) do dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na účet ich právneho zástupcu, Advokátskej kancelárie B. a spol., s. r. o., B.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júla 2010 doručená s'ťažnosť T. S., Č. (ďalej len „s'ťažovateľka v I. rade“), JUDr. Ľ. S., B., Ing. M. S., B., a Mgr. D. E., S. (ďalej len „s'ťažovatelia v II. – IV. rade“ alebo spolu ďalej len „s'ťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Er 527/1997.

Zo s'ťažnosti a z jej príloh vyplýva, že na základe platobného rozkazu vydaného 24. apríla 1996 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Rob 1317/95 Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) začalo 27. februára 1997 exekučné konanie proti povinným, ktorými boli M. H., Č., s'ťažovateľka v I. rade, J. S., Č. (ďalej len „manžel“ alebo „otec s'ťažovateľov v II. – IV. rade“), a Ľ. H., Č. Oprávneným bola S., a. s.

V počiatočnej fáze uvedeného exekučného konania prebehli dve dražby nehnuteľností (22. septembra 1997 a 24. februára 1998), ktoré však neviedli k udeleniu príklepu, „*nakoľko sa nenašiel žiaden záujemca o kúpu nehnuteľnosti*“. Poverený súdny exekútor JUDr. E. V., N. (ďalej len „súdny exekútor“), následne 16. septembra 1998 uskutočnil súpis hnutel'nych vecí u s'ťažovateľky v I. rade a u jej manžela, „*avšak ani v deň súpisu... im vôbec nedoručil upovedomenie o začatí exekúcie predajom hnutel'nych vecí...*“.

S'ťažovateľka v I. rade aj jej manžel 30. apríla 1999 žiadali o odklad exekúcie zo zdravotných a sociálnych dôvodov, okresný súd však tento návrh uznesením z 21. júna 1999 zamietol ako nedôvodný.

Súdny exekútor 29. júna 1999 „*opätovne pristúpil k exekúcii predajom nehnuteľnosti (pekárne s predajňou), pričom exekúcia bola úspešná a nehnuteľnosť sa podarilo vydražiť. Príklep bol udelený dňa 24.5.2000 a schválený bol súdom dňa 29.1.2001.*“.

Rozvrhové pojednávanie vo veci rozvrhu výťažku z dražby nehnuteľností sa uskutočnilo 5. marca 2002 a s'ťažovateľka v I. rade spolu s manželom podali 21. júna 2002 námietky proti rozvrhu výťažku z predmetnej dražby. S'ťažovatelia tvrdia, že „*do dnešného dňa, t. j. 7 rokov a 11 mesiacov od podania námietok povinní neobdržali od súdu žiadne rozhodnutie o námietkach, resp. iné vyjadrenie súdu. Pri nazretí do súdneho spisu sme zistili, že v spise sa nenachádza dokonca ani návrh súdneho exekútora na schválenie rozvrhu výťažku z dražby nehnuteľnosti ani zápisnica o rozvrhu výťažku z dražby. Súd vrátil exekučný spis sp. zn. 142/97 dňa 28.7.2006 súdnemu exekútorovi, aby doložil chýbajúce doklady a vyjadril sa námietkam povinných.*“ Po viacerých urgenciách zo strany okresného súdu bola súdnemu exekútorovi uložená poriadková pokuta, avšak napriek tomu „*vo veci sa nekoná*“.

Manžel s'ťažovateľky v I. rade zomrel 17. októbra 2009. S'ťažovatelia v II. až IV. rade sú deťmi s'ťažovateľky v I. rade a jej manžela a podľa osvedčenia o dedičstve č. k. 12 D 221/2009-22 z 18. mája 2010 sú spolu so s'ťažovateľkou v I. rade zákonnými dedičmi po manželovi s'ťažovateľky v I. rade.

S'ťažovatelia podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) podali

30. marca 2010 sťažnosť na postup súdu, ktorú podpredsedníčka okresného súdu v odpovedi z 3. mája 2010 vyhodnotila ako opodstatnenú.

Sťažovatelia tvrdia, že „*neprimeraná dĺžka exekučného konania vytvára u povinných stav právnej, ale aj existenčnej neistoty bez meritórneho rozhodnutia a ukončenia celého konania, s negatívnym dopadom na zdravotný stav p. T. S. a nepochybne neprispel ani k zachovaniu dobrého zdravotného stavu J. S., ktorý zomrel na zlyhanie srdca v októbri 2009*“.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 152/2011-20 z 13. apríla 2011 prijal sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie. Následne 24. mája 2011 vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie k vecnej stránke prijatej sťažnosti a na oznámenie, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Vyjadrenie podpredsedníčky okresného súdu bolo ústavnému súdu doručené 20. júna 2011. Podpredsedníčka okresného súdu v ňom predložila túto chronológiu úkonov okresného súdu i účastníkov v spornom konaní:

«12. 03. 1997 – nápad na KS Bratislava – návrh vypracovaný 14.02.1997 postúpil súdny exekútor JUDr. V. listom zo dňa 6. 3. 1997 na KS Bratislava na základe ex. titulu 4Rob 1317/95 zo dňa 24.4.1996 KS Bratislava (čl.-1a)

...

27. 03. 1997 – poverenie súdnemu exekútorovi vydané KS Bratislava (čl. 9)

30. 04. 1997 – nápad na OS Levice – spis postúpený z KS v Bratislave (čl. 1)

19.10.1997 – námietka povinných v 2. a 3. rade voči osobe súdn. exekútora (čl. 10)

20.10.1998 – súd žiada od súd. exekútora spis Ex 142/97 (čl. 13)

27.11.1998 – súd urguje súdneho exekútora (čl. 14)

10.12.1998 – exekútor predložil súdu spis Ex 142/97 (čl. 15-17)

12.02.1999 – ú. z. o nahliadnutí do spisu Ex 142/97 Mgr. S. (čl. 18)

08.03.1999 – súd zamietol námietky povinných v 2. a 3. r. (čl. 19)

03.05.1999 – návrh povinných v 2. a 3. r. na odklad exekúcie (čl. 22)

21. 6. 1999 – súd odklad exekúcie nepovolil (čl. 44)

28.09.1999 – sudkyňa vyznačila právoplatnosť uznesenia z 21.6.1999 na čl. 44 dňom : 09.08.1999 a spis na základe jej úpravy bol založený do ďalšieho podania (úprava sudcu je na čl. 45 p. v.)

01.08.2000 – JUDr. V. predložil súdu návrh na schválenie príklepu pri dražbe konanej dňa 24.5.2000 (čl. 48)

29.01.2001 – súd schválil príklep uvedený vyššie (čl. 51)

13.02.2001 – súd vrátil súdnemu exekútorovi spis Ex 142/97 (čl. 52)

21.02.2001 – súd žiada od súdn. exekútora doručenky o doručení uznesenia Er 527/97-51 z 29. 01. 2001; urgencia je zo dňa 02.04.2001 na čl. 54 p. v., doručenky zaslané JUDr. V. 3.4.2001 na čl. 55

19.04.2001 – vyznačená právoplatnosť uznesenia zo dňa 29.01.2001-51 dňom 7.3.2001 (čl. 54 p. v.)

28.05.2002 – JUDr. V. predložil spis EX 142/97 (pravdepodobne za účelom schválenia rozvrhu výťažku z dražby konanej dňa 5. 3. 2002, ktorú skutočnosť povinní v 2. a 3. r. aj uvádzajú vo svojej „Námietke proti rozvrhu výťažku“ (spis Ex 142/97 bol pripojený na čl. 60) – predložený JUDr. R. v ten deň, t. j. 28. 05. 2002 – na čl. 60 p. v.

29.05.2002 – zák. sudkyňa JUDr. R. žiada od Mgr. S. ďalšie rovnopisy odvolania proti príklepu a potvrdenie o maj. pomeroch povinných (čl. 61-62)

20.06.2002 – povinní v 2. a 3. rade zaslali súdu vyplnené tlačivo Potvrdenie o majetkových pomeroch, ktoré bolo ihneď predložené zák. sudkyňi – čl. 63

...

21. 06. 2002 – námietky povinných v 2. a 3. rade proti RV z dražby konanej dňa 5. 3. 2002 (čl. 67) – predložené zák. sudkyňi JUDr. R. 26.06.2002

26. 06. 2002 – spis Er 527/97 + pripojený spis EX 142/97 zaslaný predsedom OS na MS SR JUDr. S. (čl. 72) t. j. 5 dní po obdržaní námietok, o ktorých súd od 21. 06. 2002 do predloženia spisov na MS SR nerozhodol a nekonal ani vo veci schválenia RV, hoci spis EX 142/97 od exekútora sa už nachádzal na OS Levice od 28. 05. 2002. (čl. 72)

23. 09. 2005 – po 3 rokoch a 3 mes. vrátilo MS SR spis Er 527/97 avšak, bez spisu EX 142/97; prípis adresovaný predsedovi OS Levice dňa 22. 09. 2005 pod číslom: MS SR 13030/02-52/431-E + príloha originál spisu Er 527/97 (čl. 75)

10. 11. 2005 – VSÚ JUDr. J. žiada od súdn. exekútora spis EX 142/97 v domnení, že MS SR vrátilo spis priamo jemu a nie OS Levice, kde bol pripojený k Er 527/1997. V prípise na čl. 78 uviedla, že sa v našom spise nenachádza a nenachádza sa v ňom ani zápisnica z rozvrhového pojednávania a teda ani rozhodnutie o rozvrhu výťažku z dražby konanej dňa 5. 3. 2002, pričom povinní v 2. a 3. rade podali dňa 21. 06. 2002 námietky proti rozvrhu výťažku. Súdny exekútor však na žiadosť súdu neodpovedal.

22. 02. 2006 – VSÚ požiadala MS SR o vrátenie spisu EX 142/97, ktorý bol pripojený k nášmu spisu Er 527/97 a ktorý súčasne so spisom OS Levice dňa 23. 09. 2005 nám nevrátili (čl. 82)

16. 05. 2006 – MS SR vrátilo OS Levice aj spis EX 142/97 (čl. 84), ktorý im bol pôvodne predložený spolu so spisom Er 527/97 predsedom SO Levice dňa 26. 06. 2002 /teda spis EX 142/97 takmer 4 roky sa nachádzal na MS SR t. j. od 26. 06. 2002 do 16. 05. 2006)

18. 07. 2006 – VSÚ JUDr. J. vracia súdnemu exekútorovi EX 142/97 za účelom vyjadrenia k námietkam povinných zo dňa 21. 06. 2002 (čl. 87). Z prípisu a ani zo spisu však nevyplýva, že by sme z EX spisu boli vybrali pre ďalšie konanie návrh na schválenie RV z rozvrhového pojednávania konaného dňa 5. 3. 2002, ktoré nám do t. č. chýba. Od tejto doby sústavne avšak neúspešne žiadame od JUDr. V. spis EX 142/97 – pozri ďalšie žiadosti 02.10.2006 (čl. 88), 02.01.2007 (čl. 90 – bod 1/) pod hrozbou uloženia por. opatrení), 30.01.2007 – urgencia na čl. 92

28.05.2007 – JUDr. V. na urgenciu súdu z čl. 92 oznámil, že spis zaslal na MS SR z dôvodu riešenia sťažnosti, ktorú podal práv. zást. povinných v 2. a 3. rade, po jeho obdržaní nám ho ihneď zašle (čl. 102)

31.05.2007 – JUDr. R., zák. sudkyňa vo veci (doterajšia VSÚ JUDr. J. medzičasom bola vymenovaná za sudkyňu na T úseku) vzala správu na vedomie a dala spis na čl. 102 p. v. na Lehotu do 25. 6. 2007

19.02.2008 – kancelária spis z lehoty predložila novému VSÚ Mgr. M. (t. j. po 8 mes. po uplynutí stanovenej lehoty zákonnou sudkyňou)

29.02.2008 – VSÚ Mgr. M. znovu žiadal od exekútora spis (čl. 104) – v lehote 7 dní. Súdny exekútor žiadosť prevzal: 5. 3. 2008

11.09.2008 – Lehota z čl. 104 síce uplynula od 5.3.2008, t. j. po 7 dňoch dňa 12.3.2008, napriek tomu však kancelária spis predložila ďalšiemu VSÚ Mgr. Č. (Mgr. M. ukončil prac. pomer) až 11.09.2008 (t. j. po 6 mes. po uplynutí lehoty) – čl. 104 p. v.

19.03.2009 – VSÚ Mgr. Č. (po 6 mes. od predloženia spisu, t. j. nečinnosť od 11.09.2008 do 19.03.2009) – čl. 105 opätovne žiadala od JUDr. V. spis EX 142/97 ako i Návrh na schválenie rozvrhu výťažku z dražby a zápisnicu z rozvrhového pojednávania na založenie do súdneho spisu. Prípis súdn. exekútor prevzal dňa 27.3.2009, správa nedošla.

05.05.2009 – spis predložený Mgr. Č. 5 (čl. 106 p. v.)

02.02.2010 – VSÚ až po 9 mes. od predloženia spisu (t. j. od 05.05.2006 – 02.02.2010) uložila SE poriadkovú pokutu vo výške 166 € na čl. 107 – uznesenie exekútor prevzal 8.2.2010 (čl. 108 p. v.)

Poznámka:

03.05.2010 – bola vec Er 527/97 na základe sťažnosti zaevidovanej pod Spr. 1507/10 zaradená na Zoznam sledovaných vecí predsedom OS Levice, ktoré mesačne vyhodnocuje na pracovných poradách sudcov. Sťažnosť, ktorá došla na OS Levice 01.04.2010 a predmetom ktorej bola skutočnosť, že súd 7 rokov a 8 mesiacov od podania námietok t. j. od 21.6.2002 vo veci nerozhodol, bola podpredsedníčkou OS Levice JUDr. Č. vyhodnotená ako opodstatnená, zaradená na Zoznam sledovaných vecí a zároveň VSÚ Mgr. Č. bola upozornená, aby vo veci promptne konala. Upozornenie prevzala dňa 10. 05. 2010 a v ďalšom období vo veci konala nasledovne:

13.05.2010 – VSÚ Mgr. Č. urgovala súdneho exekútora v súlade s pôvodnou žiadosťou zo dňa 19.03.2009 uvedenou na čl. 105 (čl. 148)

04.06.2010 – návrh Slov. konsolidačnej, a.s. na zámenu oprávneného, ktorý bol predložený 19.07.2010 v súlade s Dodatkom k Rozvrhu práce OS Levice na rok 2010 novej VSÚ JUDr. T., nakoľko VSÚ Mgr. Č. ukončila prac. pomer k 01. 07. 2010 (čl. 151)

20.07.2010 – VSÚ JUDr. T. rozhodla o zámene oprávneného na B., s. r. o. (čl. 162 – 164) a zisťovala dedičov po neb. J. S...

21.07.2010 – VSÚ JUDr. T. (čl. 165) žiadala EX 142/97 spis s tým, že nie je možné v konaní plynule pokračovať bez rozhodnutia o námietkach proti RV.

02.09.2010 – vec v súlade s Dodatkom k Rozvrhu práce OS Levice na rok 2010 bola pridelená ďalšej VSÚ a to Mgr. Z. vec pridelená – čl. 174, ktorá v súvislosti s Návrhom na zmenu súdneho exekútora oprávneného na čl. 182 (došlo 4.11.2010) dňa 10.12.2010 na čl. 183 žiadala od JUDr. V. vyčíslenie trov, EX spis a vyjadrenie k návrhu na zmenu. JUDr. V. výzvu prevzal: 16. 12. 2010 (184 p. v.)

01.01.2011 – v súlade s Rozvrhom práce na rok 2011 vec v r. 2011 vybavuje JUDr. R. L. (do 1.5.2011 just. čakateľka a od 1.5.2011 VSÚ) ktorej bol spis predložený: 27. 01. 2011 z lehoty – vid' čl. 184 p. v. Táto VSÚ vo veci nevykonala od 27. 01. 2011 do 04.03.2011 žiaden úkon

Spis bol pripojený dňa 04.03.2011 k Spr. 265/11/(čl. 185) s poukazom na žiadosť Ústavného súdu SR zo dňa 01.03.2011 pod číslom: Rvp 6378/2010-14

15.03.2011 – zákonná sudkyňa JUDr. R. v súvislosti so žiadosťou ÚS SR predložila svoje „Stanovisko k otázke postavenia sťažovateľov v exekučnom konaní“ k Spr. 265/11 a zároveň v spise Er 527/97 vykonala nasledovné úkony:

čl. 192 – výzva JUDr. V. na okamžité predloženie spisu EX 142/97

čl. 193 – výzva B. na predloženie plnej moci pre AK na zast. oprávn.

čl. 194 – výzva AK HMG na predloženie plnej moci pre AK na zast. oprávn.

čl. 195 – por. pokuta 166., € uložená JUDr. V. na uzn. čl. 107 na predpis do učtárne – predpísané 19.03.2011 VS: 4370032311 Expedované: 18.03.2011

18.03.2011 – bol spis pod sp. zn. Er 527/97 (Zo 118/11) predložený ÚS SR + vyjadrenie JUDr. Č. pod číslom Spr. 265/11 k Rvp 6378/2010-14. Zároveň bol založený náhradný obal za účelom založenia resp. pre prípadné urgencie žiadaných správ.

23.03.2011 – došla odpoveď na čl. 193 194 + plná moc (čl. 196-197); správa a EX spis od JUDr. V. žiadané na čl. 192 nedošli.

04.05.2011 – zák. sudkyňa JUDr. R. uznesením č. k. Er 527/97-198 uložila súdnemu exekútorovi poriadkovú pokutu vo výške 500 € z dôvodu nezaslania spisu EX 142/97

26.05.2011 – odvolanie JUDr. V. voči uzneseniu o uložení por. pokuty, v ktorom uvádza, že zdôvodnenie zašle dodatočne po príchode z nemocničného ošetrovania. (čl. 201)

27.05.2011 – spis vrátený z ÚS SR + výzva na vyjadrenie z 24. mája 2011 pod číslom III. ÚS 152/2011-31 v lehote 21 dní (čl. 203)

30.05.2011 – zák. sudkyňa opätovne vyzvala súdneho exekútora JUDr. V. o predloženie spisu EX 142/97 s tým, že vo veci je podaná ústavná sťažnosť za prieťahy v konaní, čo môže mať neprijemné následky aj pre samotného exekútora. Upozornila ho, že je rozhodnutá podať predsedovi súdu podnet, aby inicioval jeho odvolanie z funkcie súdneho exekútora. Ďalej ho vyzvala na opravu a doplnenie odvolania, ktoré doručil súdu na čl. 201 dňa 26.05.2011. Zák. sudkyňa stanovila Lehotu: 5 dní (čl. 204-205)

13.06.2011 – sa vrátila doručenka o prevzatí výzvy na čl. 204-205 podpísaná splnomocnencom dňa 09.06.2011 (čl. 205 p. v.)

Správa a exekútorový spis do 16.06.2011, kedy bola vypracovaná odpoveď ÚS SR súdu od súdneho exekútora JUDr. V. nedošli.»

V odpovedi na výzvu ústavného súdu podpredsedníčka okresného súdu ďalej uviedla, že predmetná exekučná vec nie je skutkovo ani právne zložitá, neidentifikovala žiadne prekážky v postupe súdu podľa § 107 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) a „zo súdneho spisu nevyplýva, že by povinní svojim správaním zapríčinili akékoľvek prieťahy v konaní. Podaniami (námietky, odklad) využili len svoje zákonné práva povinných účastníkov konania.“. Podľa jej názoru k prieťahom, ktoré boli spôsobené okresným súdom, možno zaradiť „nečinnosť súdu v období, kedy sa spisy Er 527/97 a Ex 142/97 nachádzali na Ministerstve spravodlivosti SR t. j. Er 527/97 od 26.06.2002 – 23.09.2005 – 3 roky 3 mes.; ďalej spis Ex 142/97 od 26.06.2002 až 16.05.2006 bol vrátený z MS SR – po 4 rokoch od predloženia. Ďalšie prieťahy boli spôsobené predovšetkým nesústredeným konaním najmä VSÚ Mgr. Č. – nečinnosť 6 mes. od 11.09.2008 – 19.03.2009, nečinnosť 9 mes. od 05.05.2009 – 02.02.2010. Aj samotná kancelária Er pochybila, keď oneskorene predložila príslušnému VSÚ po uplynutí lehoty spis napr. po 8 mes. od 25.06.2007 predložené 19.02.2008, ďalej po 6 mes. od 12.3.2008 predložené 11.9.2008. Je treba poznamenať, že v čase, keď MS SR vrátilo spis EX 142/97 po 4 rokoch t. j. dňa 16.05.2006 aj VSÚ JUDr. J. zrejme prehliadla, že vo veci súd od 28. 05. 2002 nerozhodol o návrhu na schválenie RV z rozvrhového pojednávania konaného dňa 05.03.2002, ktorý súdny exekútor pôvodne predložil na čl. 60 dňa 28. 05. 2002 spolu so spisom Ex 142/97 a ani to, že tento návrh sa v spise Er 527/97 nenachádza a dňa 18.07.2006 na čl. 86-87 vrátila celý spisový materiál Ex 142/97 súdn.

exekútorovi s tým, aby sa vyjadril k námietkam povinných, ktoré došlo na súd 21.06.2002 na čl. 67, hoci o návrhu na schválenie RV ešte nebolo rozhodnuté.“. Konštatuje teda, že „prieťahy uvádzané vyššie považujeme za zbytočné prieťahy“.

V závere svojho vyjadrenia podpredsedníčka okresného súdu zdôraznila, že inou okolnosťou, ktorá má podľa jej názoru vplyv na prieťahy v konaní, je *„nečinnosť súdneho exekútora JUDr. E. V., ktorý od 18. 07. 2006 (čl. 87) nie je ochotný predložiť súdu exekútorový spis Ex 142/97 napriek niekoľkým urgenciám, uloženým poriadkovým opatreniam...“*. Zákonná sudkyňa je toho názoru, že *„súdny exekútor JUDr. E. V. z neznámeho dôvodu nepostupuje vo vykonávaní exekúcie v súlade s Exekučným poriadkom. Spôsobuje prieťahy v konaní a tieto robí aj doposiaľ, spis Ex 142/1997 do t. č. súdu napriek tou, že mu bola uložená už druhýkrát poriadková pokuta nepredložil. Navyše voči poslednému uzneseniu sa odvolal, zdôvodnenie nezaslal z dôvodu, že je v nemocnici a ani na výzvu, ktorý prevzal jeho splnomocnenec dňa 09.06.2011 nereagoval. Pokiaľ však súdny exekútor nepredloží spis Ex 142/97 nie je možné v konaní plynule pokračovať bez rozhodnutia o námietkach proti rozvrhu výťažku z dražby nehnuteľnosti, ktorý bol uskutočnený na rozvrhovom pojednávaní dňa 05. 03. 2002.“*. Okresný súd prostredníctvom jeho podpredsedníčky vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci.

Ústavný súd 22. júna 2011 zaslal vyjadrenie okresného súdu právnomu zástupcovi sťažovateľov s možnosťou zaujať k nemu stanovisko. V stanovisku doručenom ústavnému súdu 12. júla 2011 je obsiahnutý iba súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

Ústavný súd zistil, že ku dňu rozhodovania o sťažnosti nebolo okresným súdom rozhodnuté o námietkach povinných.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože

po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (III. ÚS 154/06, I. ÚS 76/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup okresného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa

(napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie spravidla treba považovať za konanie tak po právnej stránke, ako aj po stránke faktickej (skutkovej) za pomerne jednoduché. Je to dané tým, že o spore účastníkov exekučného konania bolo už právoplatne rozhodnuté vo veci samej exekučným titulom, ktorý je podkladom pre nariadenie exekúcie. Medzi účastníkmi exekučného konania už preto nemôže byť sporné, aké práva prináležia oprávnenému a aké záväzky má povinný voči oprávnenému. Zmyslom exekučného konania je nútená realizácia práv oprávneného, keďže povinný dobrovoľne nesplnil, resp. čiastočne nesplnil povinnosti uložené v právoplatnom exekučnom titule (IV. ÚS 210/2010). Prvé kritérium nepovažuje ústavný súd medzi účastníkmi za akokoľvek sporné. Aj okresný súd potvrdil, že rozhodovanie o podaných námietkach nie je skutkovo ani právne náročné. Toto tvrdenie nespochybňuje podľa názoru ústavného súdu ani obsah súdneho spisu.

2. K rovnakému záveru dospel ústavný súd aj pri posudzovaní druhého kritéria. Obsah predmetného exekučného spisu nesvedčí záveru o obštrukciách zo strany sťažovateľov ani o iných procesne relevantných postojoch, ktoré by prispeli ku skutočnosti, že o podaných námietkach nie je právoplatne rozhodnuté. Tento záver potvrdil aj samotný okresný súd.

3. Postup okresného súdu ako tretie kritérium na posúdenie porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zhodnotil ústavný súd ako postup, ktorý vykazoval zbytočné prieťahy. K tomuto kritériu ústavný súd v prvom rade uvádza, že nezistil žiadne zásadné odchýlky a rozdiely medzi chronológiou doručenou mu predsedom okresného súdu a obsahom vyžiadaného súdneho spisu.

Prvým obdobím relevantným z hľadiska identifikácie zbytočných prieťahov v konaní okresného súdu bol časový úsek od 26. júna 2002, keď bol predmetný spis zaslaný Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), do 23. septembra 2005, keď ministerstvo spravodlivosti spis doručilo okresnému súdu. Aj keď za neúmerne dlhé zadržiavanie exekučného spisu nesie v danom prípade primárne

zodpovednosť ministerstvo spravodlivosti, za dodržiavanie základného práva sťažovateľov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je v exekučnom konaní zodpovedný predovšetkým exekučný súd. Na tieto účely disponuje náležitými právomocami (§ 53 OSP). Z obsahu súdneho spisu však vyplýva, že v priebehu označeného obdobia okresný súd nevyvinul žiadnu procesnú aktivitu zameranú na získanie spisu potrebného pre rozhodnutie o podaných námietkach. V takom prípade je potrebné pričítať mu podiel na predĺžení konania v hodnotenom období.

Okresný súd bol bezdôvodne nečinný aj od 25. júna 2007, keď uplynula lehota určená zákonnou sudkyňou v súvislosti s doručením exekučného spisu sp. zn. EX 142/97 od súdneho exekútora, do 29. februára 2008, keď okresný súd opätovne žiadal súdneho exekútora o predloženie spisu sp. zn. EX 142/97 (8 mesiacov). Následne potom, ako súdny exekútor na žiadosť okresného súdu nereagoval, okresný súd až 24. marca 2009 znovu žiadal od súdneho exekútora potrebný spis (1 rok). K tomuto obdobiu ústavný konštatuje neakceptovateľnosť názoru okresného súdu, že v danom období došlo k priet'ahom iba v rozsahu 6 mesiacov (od 11. septembra 2008 – prevzatie spisu inou vyššou súdnou úradníčkou). Pre rešpektovanie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je irelevantný systém vnútorného pridel'ovania agendy súdnym osobám. Na kvalitu základného práva účastníka, aby jeho vec bola prerokovaná bez zbytočných priet'ahov, nemá žiaden vplyv skutočnosť, že exekučná vec bola v období bezdôvodnej nečinnosti exekučného súdu pridelená na ďalšie vybavovanie inému vyššiemu súdnemu úradníkovi.

Zhodne s okresným súdom konštatuje ústavný súd nečinnosť v období od 5. mája 2009 (predloženie spisu vyššej súdnej úradníčke po uplynutí lehoty na vyhovenie žiadosti okresného súdu zo strany súdneho exekútora) do 2. februára 2010, keď okresný súd uznesením č. k. Er 527/97-107 uložil súdnemu exekútorovi poriadkovú pokutu (9 mesiacov). Takmer 5 mesiacov trvajúce obdobie nečinnosti možno identifikovať aj medzi ďalšími dvomi žiadosťami adresovanými súdnemu exekútorovi (od 21. júla 2010 do 13. decembra 2010). Následne, po takmer troch mesiacoch (15. marca 2011) okresný súd vyzval súdneho exekútora na okamžité predloženie jeho spisu v predmetnej exekučnej veci. Keďže súdny exekútor na výzvu nereagoval, bola mu uložená poriadková pokuta uznesením

č. k. Er 527/97-198 zo 4. mája 2011. Okresný súd potom 30. mája 2011 znovu vyzýval súdneho exekútora na predloženie spisu pod hrozbou podnetu na jeho odvolanie z funkcie.

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa na dĺžke konania o námietkach sťažovateľov podieľal bezdôvodnou nečinnosťou v rozsahu troch rokov, čo pri konštatovanej skutkovej a právnej jednoduchosti konania samo osebe postačuje na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľov. K tomu treba pripočítať presne nekvantifikovateľný, avšak nespochybniteľný podiel na predĺžení konania v období, keď sa spis exekučného súdu nachádzal na ministerstve spravodlivosti. Ústavný súd navyše zistil, že procesný postup okresného súdu sa vyznačoval aj nesústredenosťou a neefektívnosťou.

Spis súdneho exekútora sp. zn. EX 142/97 mal okresný súd k dispozícii po jeho vrátení z ministerstva spravodlivosti od 16. mája 2006 do 18. júla 2006. V tomto období tak okresný súd mal možnosť zaobstarať si zo spisu potrebné podklady pre rozhodnutie o námietkach povinných. Neurobil tak a po vrátení spisu súdnemu exekútorovi sa mu do dnešného dňa nepodarilo spis na účely rozhodnutia o námietkach získať.

Neefektívnosť možno vidieť aj v tom, že okresný súd nevyužil návrh oprávneného doručený 4. novembra 2010 na zmenu súdneho exekútora. Exekučný súd je podľa § 44 ods. 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) povinný o takomto návrhu rozhodnúť do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. Z § 44 ods. 9 Exekučného poriadku síce vyplýva, že po rozhodnutí o zmene súdneho exekútora postúpi exekučný súd vec spolu s exekučným spisom novému súdnemu exekútorovi, ústavný súd je ale toho názoru, že predmetnú právnu normu v okolnostiach posudzovaného prípadu nemožno vykladať tak, že pre rozhodnutie o návrhu oprávneného musí exekučný spis nevyhnutne disponovať spisom súdneho exekútora. Okresný súd namiesto postupu podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku však pokračoval v ďalšom vyzývaní súdneho exekútora na predloženie exekučného spisu.

Využívanie represívnych právnych prostriedkov voči pasívnemu súdnemu exekútorovi zo strany okresného súdu malo byť v situácii, keď od súdneho exekútora bol požadovaný jednoduchý úkon spočívajúci v doručení spisu okresnému súdu, intenzívnejšie. Okresný súd v období od 25. júna 2007 do 30. mája 2011 sedemkrát vyzýval súdneho exekútora na doručenie spisu sp. zn. EX 142/97, dvakrát mu v tomto období uložil poriadkovú pokutu. Až v poslednej výzve (30. mája 2011) okresný súd súdneho exekútora upozornil na možnosť iniciovať disciplinárne konanie. V popísaných okolnostiach bol podľa názoru ústavného súdu priestor na tento krok už skôr. V právnom štáte rešpektujúcim požiadavky základných práv a slobôd (spomedzi nich aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov) je nepredstaviteľné, aby nebolo možné rozhodnúť o námietkach povinných v exekučnom konaní iba pre bezdôvodnú procesnú pasivitu súdneho exekútora v otázke celkom jednoduchého administratívneho úkonu (predloženie spisu exekučnému súdu).

Všetky popísané nedostatky v postupe okresného súdu (aj pri existencii podielu ministerstva spravodlivosti a predovšetkým súdneho exekútora na nich) vo svojom súhrne zakladajú právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva s'ťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ako aj práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. S'ťažovatelia v petite svojej s'ťažnosti navrhli takéto rozhodnutie, a keďže o námietkach podaných v júni 2002 okresný súd stále nerozhodol, ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľov garantovaného im čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj ich žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Ústavný súd pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení vzal do úvahy najmä charakter predmetu konania, obdobie právnej neistoty sťažovateľov, ich správanie počas predmetného konania a aj tú skutočnosť, že ústavný súd vo veci zistil porušenie základného práva.

Sťažovatelia žiadali priznať primerané finančné zadosťučinenie tak, že sťažovateľke v I. rade navrhli priznať sumu 30 000 € a každému zo sťažovateľov v II. – IV. rade sumu 10 000 €.

Ústavný súd stabilne judikuje, že cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 289/09).

Svojím nálezom rozhodol ústavný súd o porušení základného práva všetkých štyroch sťažovateľov. Predmetom rozhodovania nebolo prípadné porušenie základného práva otca sťažovateľov v II. – IV. rade, ktorý až do svojej smrti bol účastníkom posudzovaného konania. Preto vzhľadom na konkretizovaný cieľ priznania primeraného finančného zadosťučinenia a vzhľadom na individuálny charakter základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, s konštatovaním porušenia ktorého je spojená možnosť priznať primerané finančné zadosťučinenie, ústavný súd neidentifikoval právne nástupníctvo sťažovateľov v II. – IV. rade po ich otcovi, ktorý bol do smrti účastníkom konania, ako dôvod na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume zodpovedajúcej dĺžke celého konania (teda v období, keď bol účastníkom otec sťažovateľov v II. – IV. rade, ako aj v období, keď boli účastníkmi sťažovatelia v II. – IV. rade). Pre účely priznania primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľom v II. – IV. rade bolo rozhodujúce iba obdobie, v ktorom ako právni nástupcovia zomrelého otca vystupovali ako účastníci konania (teda od októbra 2009). Vzhľadom na dĺžku tohto obdobia ústavný súd

považuje účinnú ochranu základného práva sťažovateľov v II. – IV. rade podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru za dovŕšenú konštatovaním porušenia týchto práv a príkazom adresovaným okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto finančné zadosťučinenie sťažovateľom v II. – IV. rade nepriznal (bod 4 výroku tohto nálezu).

Podľa názoru ústavného súdu v prípade sťažovateľky v I. rade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc neprimeranú dĺžku rozhodovania okresného súdu o námietkach proti rozvrhu výťažku, účel exekúcie, ktorým je nútený výkon právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, správanie sťažovateľky v I. rade ako účastníčky namietaného konania v pozícii povinného, ale tiež predmet exekúcie (vymáhanie sumy 631 588 Sk s príslušenstvom) ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 € sťažovateľke v I. rade za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia Advokátskou kanceláriou B. a spol., s. r. o., B. Sťažovatelia si uplatnili nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 932,84 € pozostávajúcu z odmien za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a vypracovanie sťažnosti) a z režijného paušálu za uvedené dva úkony s pripočítaním sumy zodpovedajúcej dani z pridanej hodnoty v sadzbe 19 %. Žiadne ďalšie trovy sťažovateľmi uplatnené neboli.

Ústavný súd preto priznal sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu zastupovania a písomné podanie (sťažnosť). Oba úkony boli vykonané v roku 2010.

Podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) prislúcha ako základná tarifa podľa ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky (od 1. júna 2010 podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) 1/6 z výpočtového základu (§ 1 ods. 3 vyhlášky, t. j. zo sumy 721,40 € pre úkony v roku 2010) vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi, čo predstavuje za jeden úkon v roku 2010 odmenu v sume 120,23 €. K tejto sume bolo potrebné pripočítať režijný paušál za dva úkony právnej pomoci poskytnutej každému sťažovateľovi, teda osemkrát po 7,21 €.

Podľa § 13 ods. 2 vyhlášky v znení účinnom do 31. mája 2010 sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 20 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Podľa rovnakého ustanovenia v znení účinnom od 1. júna 2010 sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb.

Prevzatia a prípravy splnomocnenia všetkých štyroch sťažovateľov boli podľa časového údajov uvedeného na splnomocnení udelenom právnomu zástupcovi vykonané 12. mája 2010. Základná sadzba odmeny za tieto úkony sa tak znižuje o 20 %, čo zodpovedá prechodnému ustanoveniu § 20b vyhlášky (za úkony právnych služieb, ktoré boli vykonané pred 1. júnom 2010, patrí advokátovi odmena podľa doterajších predpisov). Náhrada trov právneho zastúpenia vo vzťahu k prevzatiu a príprave zastúpenia sťažovateľov preto predstavuje sumu 384,74 €.

Samotná sťažnosť však bola vypracovaná až 7. júla 2010, preto v tomto prípade sa priznaný nárok na náhradu trov právneho zastúpenia bude znižovať o 50 % a predstavuje tak sumu 240,46 €.

Spolu teda náhrada za základnú sadzbu odmeny právneho zástupcu činí 624,92 €. K tomu bolo potrebné pripočítať osemkrát režijný paušál, teda osemkrát po 7,21 €, čo predstavuje 57,68 €. Ústavný súd sťažovateľom priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 682,60 €.

Sťažovatelia si uplatnili aj náhradu trov spočívajúcu v 19 % dani z pridanej hodnoty. Túto časť požadovanej náhrady trov právneho zastúpenia preukazovali osvedčením o registrácii za platiteľa dane z pridanej hodnoty z 8. februára 2007 vydaným na meno JUDr. M. B., S. Sťažovatelia boli (ako to jednoznačne vyplýva z predloženého splnomocnenia) zastúpení Advokátskou kanceláriou B. a spol., s. r. o., B., ktorá je subjektom odlišným od JUDr. M. B. aj napriek tomu, že JUDr. M. B. je jej konateľom.

Ak teda sťažovateľom poskytovala právne služby Advokátska kancelária B. a spol., s. r. o., B., potom by na účely náhrady trov právneho zastúpenia bolo možné akceptovať ako dôkaz osvedčenie a registráciu tejto spoločnosti za platiteľa dane z pridanej hodnoty. Sťažovatelia ani ich právny zástupca však taký dôkaz nepredložili, a preto ústavný súd priznanú náhradu trov právneho zastúpenia nezvýšil o uplatnených 19 %. Náhrada trov právneho zastúpenia teda predstavuje sumu 682,60 € (bod 5 výroku tohto nálezu), pričom okresný súd je povinný zaplatiť ju na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2011